

ÎNCHEIERE

17 iunie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând recursul declarat de Fundația Creștină de Ajutorare „Moldo-Olandeză”, prin intermediul avocatului Bargan Valeriu,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de SC „Metaliaj” SRL către Fundația Creștină de Ajutorare „Moldo-Olandeză” cu privire la încasarea datoriei, compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 21 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost restituit apelul declarat de Fundația Creștină de Ajutorare „Moldo-Olandeză”, prin intermediul avocatului Scripnic Veaceslav, asupra hotărârii din 06 martie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă,

c o n s t a t ă :

La 07 martie 2017, SC „Metaliaj” SRL s-a adresat cu o cerere de chemare în judecată către Fundația Creștină de Ajutorare „Moldo-Olandeză” cu privire la încasarea datoriei, compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 06 martie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, acțiunea a fost admisă parțial.

La 21 martie 2018, Fundația Creștină de Ajutorare „Moldo-Olandeză” a contestat cu apel hotărârea primei instanțe, solicitând instanței casarea acesteia, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii înaintate.

Prin încheierea din 24 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel declarate de Fundația Creștină de Ajutorare „Moldo-Olandeză”, s-a comunicat Fundației Creștine de Ajutorare „Moldo-Olandeză” despre necesitatea prezentării apelului motivat și a dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 2556 lei, fiindu-i acordat pentru aceasta un termen de 7 zile din data recepționării încheierii; s-a explicat Fundației Creștine de Ajutorare „Moldo-Olandeză” că în caz dacă nu va lichida neajunsurile menționate, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu actele anexate va fi restituită.

La 04 octombrie 2018, prin intermediul cancelariei civile a fost depus apelul motivat în termenul indicat de instanța de apel. Concomitent cu depunerea cererii de apel motivată, Fundația Creștină de Ajutorare „Moldo-Olandeză” a solicitat scutirea de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel.

Prin încheierea din 01 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea de scutire de la plata taxei de stat, i s-a comunicat apelantei despre necesitatea prezentării dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 2556 lei, acordându-i pentru aceasta un termen de 7 zile din data recepționării prezentei încheieri. Concomitent, i s-a explicat apelantei Fundația Creștină de Ajutorare „Moldo-Olandeză” că în caz dacă nu va lichida neajunsurile menționate, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu actele anexate va fi restituită.

Prin încheierea din 21 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituit apelul declarat de Fundația Creștină de Ajutorare „Moldo-Olandeză”, prin intermediul avocatului Scripnic Veaceslav, asupra hotărârii din 06 martie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă.

La 06 martie 2020, Fundația Creștină de Ajutorare „Moldo-Olandeză”, prin intermediul avocatului Bargan Valeriu, a depus recurs împotriva încheierii din 21 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând repunerea în termenul de declarare a recursului cu admiterea acestuia și casarea încheierii recurate.

Examinând materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Fundația Creștină de Ajutorare „Moldo-Olandeză”, prin intermediul avocatului Bargan Valeriu urmează a fi restituit din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 426¹ alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs este în drept să restituie recursul împotriva încheierii dacă cererea de recurs a fost depusă în afara termenului legal, iar recurentul nu solicită repunerea în termen sau instanța de recurs a refuzat să efectueze repunerea în termen.

În conformitate cu art. 426¹ alin. (2) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii judecătorești se restituie în baza a cel puțin unuia din temeiurile prevăzute la alin. (1), printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac.

Din materialele dosarului s-a constatat că, prin încheierea din 24 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel declarate de Fundația Creștină de Ajutorare „Moldo-Olandeză”, s-a comunicat Fundației Creștine de Ajutorare „Moldo-Olandeză” despre necesitatea prezentării apelului motivat și a dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 2556 lei, fiindu-i acordat pentru aceasta un termen de 7 zile din data recepționării încheierii; s-a explicat Fundației Creștine de Ajutorare „Moldo-Olandeză” că în caz dacă nu va lichida neajunsurile menționate, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu actele anexate va fi restituită (f.d. 105-106). Încheierea respectivă i-a fost expediată prin poșta electronică la 27 septembrie 2018 avocatului Scripnic Veaceslav (f.d. 107).

La 03 octombrie 2018, avocatul Scripnic Veaceslav a luat cunoștință de materialele cauzei, fapt confirmat prin recipisa semnată de către acesta (f.d. 114), iar la 04 octombrie 2018, prin intermediul cancelariei civile a fost depus apelul motivat în termenul indicat de instanța de apel. Concomitent cu depunerea cererii de apel motivat, Fundația Creștină de Ajutorare „Moldo-Olandeză” a solicitat scutirea de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel.

Potrivit anexelor la cererea de recurs supusă examinării, prin Acordul de reziliere a contractului de asistență juridică din 04 octombrie 2018, avocatul Scripnic Veaceslav și Președintele Fundației Creștină de Ajutorare „Moldo-Olandeză”, Roșca Dina, au reziliat Contractul de asistență juridică încheiat la 19 octombrie 2017 (f.d. 143).

Astfel, în motivarea cererii de recurs, s-a indicat faptul că odată cu rezilierea contractului de asistență juridică cu avocatul Scripnic Veaceslav, ultimul nu a mai avut obligația și împuternicirea de a întreprinde careva măsuri procesuale pe marginea prezentei cauze, iar recurenta nu a fost înștiințată de către Curtea de Apel Chișinău despre mersul procesului civil. În așa mod, Fundația Creștină de Ajutorare „Moldo-Olandeză” a aflat despre restituirea cererii de apel, în urma recepționării încheierii executorului judecătoresc Caduc Maria nr. 081-705/2020 privind intentarea procedurii de executare față de prima.

Colegiul apreciază critic argumentele expuse supra, dat fiind faptul că la 03 octombrie 2018, avocatul Scripnic Veaceslav a luat cunoștință de materialele cauzei, inclusiv și de încheierea din 24 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care nu s-a dat curs cererii de apel, având în data de 03 octombrie 2018 împuterniciri legale și obligația de a informa clientul său despre mersul procesului civil. Drept rezultat, la 04 octombrie 2018, a fost depus apelul motivat cu solicitarea de scutire de la plata taxei de stat, apelul fiind semnat de Roșca Dina. Este de menționat faptul că Fundația Creștină de Ajutorare „Moldo-Olandeză” nu a informat instanța de apel despre încetarea împuternicirilor avocatului Scripnic Veaceslav, fapt care nu-i poate fi imputat instanței de apel. Totodată, cunoscând faptul că apelul nu este încă primit în procedură, instanța urmând a se expune asupra solicitării de scutire de la plata taxei de stat, apelanta nu s-a informat de soarta dosarului mai bine de un an.

Potrivit materialelor cauzei, la 11 decembrie 2018, Curtea de Apel Chișinău a expediat avocatului Scripnic Veaceslav încheierea din 01 noiembrie 2018, prin care a fost respinsă cererea de scutire de la plata taxei de stat (f.d. 118), or, instanța nu dispunea de informația cu privire la rezilierea contractului de asistență juridică.

În același context, art. 75 alin. (1) din Codul de procedură civilă stabilește că, în procesul civil, persoanele fizice își pot apăra interesele personal, prin avocat sau avocat stagiar. Participarea personală în proces nu face ca persoana fizică să decadă din dreptul de a avea avocat. Cu titlu principal, în conformitate cu art. 75 alin. (4) din Codul de procedură civilă, actele procedurale efectuate de reprezentant în limitele împuternicirilor sale sunt obligatorii pentru persoana reprezentată în măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși. Culpă reprezentantului este echivalentă culpei părții.

Este de menționat că, potrivit jurisprudenței CEDO, părților pe dosar le revine obligația de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție, însă, totodată, în conformitate cu principiile generale unanim recunoscute și normele dreptului internațional, instanța de judecată la fixarea termenului limită de înlăturare a neajunsurilor, precum și a celui de prezentare a părților în ședința de judecată urmează să țină cont de proporționalitatea raporturilor juridice legate de disponibilitatea părților și rolul judecătorului în procesul civil. Importanța acestui fapt este determinată de echilibrul care trebuie menținut între puterea pe care o deține partea și cea cu care este investită instanța prin lege, în scopul de a exclude orice aparență, iar aplicarea dispozițiilor legale să fie în așa fel, încât să evite aplicarea sancțiunilor procedurale, acolo unde este posibil.

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța

(judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Articolul 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă, arată că termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Prin urmare, în speță, termenul de declarare a recursului a expirat mai bine de un an. Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul declarat la 06 martie 2020 împotriva încheierii din 21 februarie 2019 Curții de Apel Chișinău prin care s-a restituit cererea de apel, nu se încadrează în termenul de 15 zile prevăzut de lege, de la data comunicării încheierii. Suplimentar, este de menționat faptul că încheierea din 21 februarie 2019 Curții de Apel Chișinău a fost expediată recurentei la 11 martie 2019 (f.d 123), fiind publicată și pe portalul instanțelor.

În conformitate cu art. 116 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probe ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Prin prisma prevederilor citate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție notează că, termenul de declarare a recursului poate fi restabilit dacă persoanele îndreptățite solicită acest lucru și prezintă probe veridice ce confirmă imposibilitatea de a depune recursul în termen. La caz, recurenta nu a prezentat probe și nu a făcut dovada faptului că motivele pentru care a omis termenul de atac a încheierii, sunt întemeiate.

În acest context, instanța de recurs notează că în conformitate cu art. 56 alin (3) din Codul de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

De altfel, instanța de recurs reiterează că exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă, or, prevederile art. 15 din Codul de procedură civilă, stipulează expres că participanții la proces și alte persoane interesate ale căror drepturi, libertăți ori interese legitime au fost încălcate printr-un act judiciar pot exercita căile de atac împotriva acestuia în condițiile legii.

Față de cele expuse, instanța de recurs consemnează că art. 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului îi garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil. Instanța europeană a relatat însă, în practica sa constantă, că „dreptul la o instanță” nu este absolut. În această privință, Curtea Europeană în mai multe cauze de acest gen, nu exclude niciodată ipoteza că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unui termen de exercitare a căii de atac (cauza Bacev contra Fosta Republică Yugoslavă a Macedoniei, Kemp contra Luxembourg, Diaz Ochoa contra Spaniei) în

carte înalta Curte a arătat că termenul fixat de legea internă este o restricție ce guvernează accesul la justiție.

Relevantă în acest sens este și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în speța Panomaryov vs Ucraina (hotărârea din 03 aprilie 2008, definitivă din 29 septembrie 2008), în conținutul căreia Curtea a notat că, reînnoirea termenului pentru introducerea unei căi ordinare de atac din motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că recursul a fost depus cu omiterea termenului de declarare și în lipsa temeiurilor de admitere a cererii de repunere în termen, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea de repunere în termen a recursului și a restitui recursul declarat de Fundația Creștină de Ajutorare „Moldo-Olandeză”, prin intermediul avocatului Bargan Valeriu, ca fiind depus în afara termenului legal.

În conformitate cu art. 269-270, art. 426¹ alin. (1) lit. a), 426¹ alin. (2) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se respinge cererea Fundației Creștină de Ajutorare „Moldo-Olandeză”, depusă prin intermediul avocatului Bargan Valeriu cu privire la repunerea în termenul de declarare a recursului, ca neîntemeiată.

Se restituie recursul declarat de Fundația Creștină de Ajutorare „Moldo-Olandeză”, prin intermediul avocatului Bargan Valeriu, împotriva încheierii din 21 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost restituit apelul declarat de Fundația Creștină de Ajutorare „Moldo-Olandeză”, prin intermediul avocatului Scripnic Veaceslav, asupra hotărârii din 06 martie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, ca fiind depus în afara termenului legal.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Svetlana Filincova,

Judecătorii

Galina Stratulat,

Iurie Bejenaru